

รายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานย่อยรองรับประเด็นจากข้อกำหนด
ในมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับธุรกิจประกันภัยฉบับที่ ๑๗
ครั้งที่ ๔/๒๕๖๔

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔
ผ่านระบบออนไลน์ (Microsoft Teams)

สำนักงาน คปภ.

๑. นายศุภกิจ สัตยารัฐ	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ฝ่ายพัฒนานโยบายการกำกับช่องทางการจำหน่าย (ประธานที่ประชุม)
๒. นางเยาวภา ศรีวัฒนศักดิ์	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ฝ่ายพัฒนาและกลยุทธ์การวิเคราะห์
๓. นางสาวณิศา อนุสนธิ์ดิษฐ์	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ฝ่ายงบประมาณ การเงิน และบัญชี
๔. นางสาวสมนา ทัพพะเมธา	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ฝ่ายนโยบายเสถียรภาพระบบประกันภัย
๕. นางสาวมาลัย ศรีบัว	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ รักษาการหัวหน้ากลุ่มพัฒนาและกลยุทธ์การวิเคราะห์
๖. นายกุลยศ วิเศษสรรพ	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ รักษาการหัวหน้ากลุ่มวิเคราะห์ ๒/๑
๗. นางสาวญาดา สุขเกษม	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ รักษาการหัวหน้ากลุ่มพัฒนาและกลยุทธ์การตรวจสอบ
๘. นางสาวลลิตา ภัทรแสงไทย	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ รักษาการหัวหน้ากลุ่มตรวจสอบ ๓/๑
๙. นายวรวิทย์ งามจิตวิริยะ	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ รักษาการหัวหน้ากลุ่มตรวจสอบ ๑
๑๐. นายชัชวาล จุฬาเรืองอักษร	ผู้เชี่ยวชาญ รักษาการหัวหน้ากลุ่มวิเคราะห์ธุรกิจ
๑๑. นางสาวณัฐวรรณ ภิรมยาภรณ์	ผู้เชี่ยวชาญ
๑๒. นางสาวณัฐกานต์ ลิขิตผลผดุง	ผู้เชี่ยวชาญ
๑๓. นางสาวพิมพ์ลอร นวคุณ	ผู้ชำนาญงานอาวุโส
๑๔. นายจรรยาทรัพย์ ณิชธนอนันต์	ผู้ชำนาญงาน
๑๕. นายวรวิทย์ ธีมพิพิธ	ผู้ชำนาญงาน
๑๖. นางสาวธมน ฐิตะธนะกิจ	ผู้ชำนาญงาน
๑๗. นายศรัณย์วัฒน์ วงศ์พินิจวโรดม	ผู้ชำนาญงาน
๑๘. นางสาวกฤษณ์วีรัฐ เอี่ยมจรรยา	เจ้าหน้าที่ชำนาญการ
๑๙. นางสาวชัชฎา วิไลลักษณ์	เจ้าหน้าที่ชำนาญการ
๒๐. นางสาวกนิษฐา ฉลองมณีรัตน์	เจ้าหน้าที่อาวุโส
๒๑. นางสาวณิชากรีย์ หาญแสงสิน	เจ้าหน้าที่อาวุโส
๒๒. นายเอื้อ สุทธิสมบูรณ์	เจ้าหน้าที่อาวุโส
๒๓. นายชนาธิป บำรุงศักดิ์	เจ้าหน้าที่อาวุโส
๒๔. นายพัทธดนย์ จันทร์ศรีมิโล	เจ้าหน้าที่อาวุโส
๒๕. นายพีรวัฒน์ ลิ้มปัญญาพงษ์	เจ้าหน้าที่อาวุโส
๒๖. นางสาวสุรัชญา เจริญจรัสกุล	เจ้าหน้าที่อาวุโส
๒๗. นางสาวธันย์ชนก หวังสุขไพศาล	เจ้าหน้าที่อาวุโส

สมาคมประกันชีวิตไทย (ผ่าน Microsoft Teams)

๑. นายธานี ทรงธนเจริญกิจ	สมาคมประกันชีวิตไทย
๒. นายปรเมศร์ ยศอมรสุนทร	สมาคมประกันชีวิตไทย
๓. นางบุญญาภรณ์ รัตนวิบูลย์	สมาคมประกันชีวิตไทย
๔. นายวีรพงษ์ วิศาลกานันท์	สมาคมประกันชีวิตไทย
๕. นางสาวจิตติมา ลิ้มคุณธรรมโม	สมาคมประกันชีวิตไทย

๖. นางสาวจิราภรณ์ นาคประกอบ	สมาคมประกันชีวิตไทย
๗. นางสาวอุมาพร ศรีศุภผล	สมาคมประกันชีวิตไทย
๘. นางสาวจิณภัค ต่อดำรงค์	สมาคมประกันชีวิตไทย
๙. นางสาวประภา จันทร์สำราญ	สมาคมประกันชีวิตไทย
๑๐. นางสาวจันทร์หา ต่ออุดม	สมาคมประกันชีวิตไทย
๑๑. นางสาวสิรินทร์ ธรรมอุปกรณ์	สมาคมประกันชีวิตไทย
๑๒. นางสาวจรรยาพรรณ สุทธิจันทร์	สมาคมประกันชีวิตไทย
๑๓. นางสาววลัยพร ประเสริฐสุข	สมาคมประกันชีวิตไทย
๑๔. นางสาวจันทร์ทิพย์ เกียรติไพบูลย์	สมาคมประกันชีวิตไทย
๑๕. นางสาวพวงดอกแก้ว สุทธิเดช	สมาคมประกันชีวิตไทย
๑๖. นายศศิวิทย์ อัครพัฒนากุล	สมาคมประกันชีวิตไทย
๑๗. นายณัฐพล วงศ์รัตนวิจิตร	สมาคมประกันชีวิตไทย
๑๘. นางสาวบัณฑิตา มัจฉากล้ำ	สมาคมประกันชีวิตไทย

สมาคมประกันวินาศภัยไทย (ผ่าน Microsoft Teams)

๑. นายพีระพัฒน์ เมฆสิงห์วี	สมาคมประกันวินาศภัยไทย
๒. นางสาวณิปุณ ทองยอดแก้ว	สมาคมประกันวินาศภัยไทย
๓. นางสาวทิพวรรณ เลิศดาวธรรม	สมาคมประกันวินาศภัยไทย
๔. นางอำไพ บำรุงศักดิ์ศิลป์	สมาคมประกันวินาศภัยไทย
๕. นางสาวบุญทรภิก น้อยเสวก	สมาคมประกันวินาศภัยไทย
๖. นางชัชฎา ตัญญาพิทักษ์	สมาคมประกันวินาศภัยไทย
๗. นางสาวณชนก อินทรกระทีก	สมาคมประกันวินาศภัยไทย
๘. นางสาวศศมน สันติสุข	สมาคมประกันวินาศภัยไทย
๙. นางสาวสุนมณฑา พุ่มเจ้า	สมาคมประกันวินาศภัยไทย
๑๐. นางสมพร สุราช	สมาคมประกันวินาศภัยไทย
๑๑. นายมนสันต์ มฤคทัต	สมาคมประกันวินาศภัยไทย
๑๒. นางสาวสุนีย์ ศรีสุขทวีรัตน์	สมาคมประกันวินาศภัยไทย
๑๓. นายกมลพันธ์ วีระเกล้า	สมาคมประกันวินาศภัยไทย
๑๔. นางสาวฟ้า มหะนาวานนท์	สมาคมประกันวินาศภัยไทย
๑๕. นายพิเชฐ เจียรณณีทวีสิน	บริษัท แอคซัวเรียล บิสซิเนส โซลูชั่น จำกัด (ที่ปรึกษาของสมาคมฯ)
๑๖. Mr. Kau Kong Hoi (คุณจอร์จ)	บริษัท แอคซัวเรียล บิสซิเนส โซลูชั่น จำกัด (ที่ปรึกษาของสมาคมฯ)
๑๗. นายณภัทร แสงวัฒน์	บริษัท แอคซัวเรียล บิสซิเนส โซลูชั่น จำกัด (ที่ปรึกษาของสมาคมฯ)
๑๘. นายอนุชัย ศรีวิชัย	บริษัท แอคซัวเรียล บิสซิเนส โซลูชั่น จำกัด (ที่ปรึกษาของสมาคมฯ)

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายศุภกิจ สัตยารัฐ ประธานที่ประชุมกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุมและแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า เนื่องจากท่านรองเลขาธิการ ด้านตรวจสอบ และผู้ช่วยเลขาธิการ สายวิเคราะห์ธุรกิจประกันภัย ดิจิทัลธุรกิจไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ จึงได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานที่ประชุม (ชั่วคราว) สำหรับการประชุมในครั้งนี้

มติที่ประชุม : ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานย่อยด้านสัญญาประกันภัยและการวัดมูลค่า ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ และ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันอังคารที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการดำเนินงานย่อยฯ ได้เวียนร่างรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานย่อยด้านสัญญาประกันภัยและการวัดมูลค่า ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ และ ๓/๒๕๖๔ ที่จัดประชุมในวันอังคารที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔ ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๔ โดยการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ มีสาระสำคัญเป็นการนำเสนอแนวปฏิบัติที่จัดทำโดยสมาคมประกันวินาศภัยไทย เรื่องการแยกองค์ประกอบของสัญญาประกันภัย (Separation of Insurance Contracts) การรวมสัญญาประกันภัย (Combination of Insurance Contracts) ขอบเขตของสัญญาประกันภัย (Contract Boundary) และระดับของการจัดกลุ่มสัญญาประกันภัย (Level of aggregation of Insurance Contracts) และการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ มีสาระสำคัญเป็นการนำเสนอผลการศึกษา Gap & Impact Analysis โดยบริษัทที่ปรึกษาสำนักงาน คปภ. (PwC) ซึ่งไม่มีคณะกรรมการดำเนินงานย่อยฯ ขอแก้ไขร่างรายงานการประชุมดังกล่าวทั้ง ๒ ชุด จึงขอรับรองรายงานการประชุมตามที่ได้แจ้งเวียนไป

มติที่ประชุม : รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานย่อยด้านสัญญาประกันภัยและการวัดมูลค่าครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ และ ๓/๒๕๖๔

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ แนวปฏิบัติ (Guideline) นำเสนอโดยสมาคมประกันชีวิตไทยและสมาคมประกันวินาศภัยไทย

สมาคมประกันชีวิตไทย นำเสนอร่างแนวปฏิบัติ (Guidelines) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) การวัดมูลค่า (Choice of measurement model)

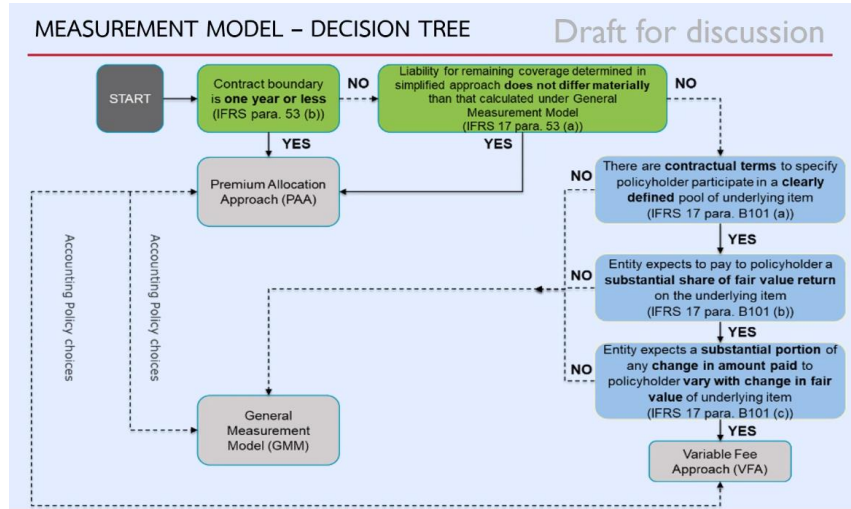
นายปรเมศร์ ยศอมรสุนทร ผู้แทนจากสมาคมประกันชีวิตไทย นำเสนอหัวข้อการวัดมูลค่า (Choice of measurement model) ซึ่งได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ร่างแนวปฏิบัติดังกล่าวเป็นเพียงแนวทางเพื่อการนำไปใช้โดยไม่ได้เป็นการบังคับ โดยการนำไปใช้และการตีความขึ้นอยู่กับแนวทางของแต่ละบริษัทฯ และการเลือกวิธีการวัดมูลค่าจะถูกกำหนดตั้งแต่วันเริ่มต้นและต้องใช้วิธีนั้นตลอดอายุสัญญา ซึ่งมาตรฐาน IFRS17 กำหนดให้มีวิธีการวัดมูลค่าใน ๓ รูปแบบ คือ

๑) General Measurement Model (GMM) – เป็นวิธีการวัดมูลค่าพื้นฐานสำหรับสัญญาประกันภัยเกือบทุกประเภท เช่น สัญญาประกันภัยแบบตลอดชีพ สัญญาประกันภัยแบบสะสมทรัพย์ หรือสัญญาประกันภัยต่อ ฯลฯ

๒) Premium Allocation Approach (PAA) – เป็นวิธีการวัดมูลค่าสำหรับสัญญาประกันภัยระยะสั้น ซึ่งมีความซับซ้อนน้อยกว่าวิธี GMM

๓) Variable Fee Approach (VFA) – เป็นวิธีการวัดมูลค่าสำหรับผลิตภัณฑ์ประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยมีส่วนร่วมในเงินปันผลจากผลตอบแทน มีการอ้างอิงการสินทรัพย์ที่นำไปลงทุน (Underlying items) ซึ่งผลิตภัณฑ์ประกันภัยที่มีลักษณะชัดเจนที่ต้องใช้วิธีนี้ ได้แก่ Unit linked

การประเมินว่าสัญญาประกันภัยใดเหมาะสมกับวิธีการวัดมูลค่ารูปแบบใด จะต้องมีการทดสอบในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ : ทดสอบการเลือกใช้วิธีการวัดมูลค่าแบบ PAA (PAA eligibility Test) โดยสัญญาประกันภัยที่จะเลือกใช้วิธี PAA ได้ ให้ทำการประเมินจาก ๒ เงื่อนไข หากผ่านเงื่อนไขจึงจะสามารถใช้วิธี PAA ได้ ดังนี้

- เป็นสัญญาประกันภัยที่มีระยะเวลาการคุ้มครองน้อยกว่าหรือเท่ากับ ๑ ปี หรือ
- เป็นสัญญาประกันภัยที่ไม่ว่าจะใช้วิธีการวัดมูลค่าด้วยวิธี PAA หรือ วิธี GMM จะไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีสาระสำคัญ แต่เนื่องจาก IFRS17 ไม่ได้กำหนดระดับความมีสาระสำคัญของความแตกต่างไว้ จึงจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจของแต่ละบริษัทในการพิจารณา

ขั้นตอนที่ ๒ : ทดสอบการเลือกใช้วิธีการวัดมูลค่าแบบ VFA (VFA eligibility Test) โดยสัญญาประกันภัยที่จะเลือกใช้วิธี VFA ได้ ให้ทำการประเมินเชิงปริมาณ (Quantitative assessment) จาก ๓ เงื่อนไข หากผ่านทุกเงื่อนไขจึงจะสามารถใช้วิธี VFA ได้ ดังนี้

- มีรายการอ้างอิงที่เชื่อมโยงกับสัญญาประกันภัยอย่างชัดเจน และ
- บริษัทประกันภัยจ่ายผลประโยชน์ให้กับผู้เอาประกันภัยตามมูลค่าผลประกอบการของรายการอ้างอิง (underlying item) และ
- บริษัทประกันภัยคาดว่าจะการเปลี่ยนแปลงในจำนวนเงินที่จะจ่ายให้ผู้เอาประกันภัยจะผันแปรตามมูลค่ายุติธรรมของรายการอ้างอิง (underlying item) อย่างมีนัยสำคัญ

อย่างไรก็ตาม บริษัทประกันภัยสามารถเลือกใช้วิธีการวัดมูลค่าแบบ VFA ได้โดยไม่จำเป็นต้องทำการประเมินเชิงคุณภาพ (Qualitative assessment) หากสัญญาประกันภัยมีลักษณะ ๒ รายการดังต่อไปนี้

- ในสัญญาประกันภัยมีการระบุว่าผู้เอาประกันภัยมีส่วนร่วมในรายการอ้างอิงที่เชื่อมโยงกับสัญญาประกันภัยอย่างชัดเจน และ
- ส่วนแบ่งจากผลประโยชน์จากรายการอ้างอิงของผู้เอาประกันภัยมีนัยสำคัญ

ทั้งนี้ การพิจารณาความมีนัยสำคัญ ให้แต่ละบริษัทใช้ดุลยพินิจในการพิจารณา หากสัญญาประกันภัยไม่มีลักษณะตามการประเมินเชิงคุณภาพ ๒ รายการข้างต้น บริษัทฯ ต้องทำการประเมินเชิงคุณภาพ (Qualitative assessment) ควบคู่ไปด้วย โดยผลิตภัณฑ์ที่เข้าเงื่อนไขในการใช้วิธี VFA อย่างชัดเจน คือ Unit Linked

ขั้นตอนที่ ๓ : การเลือกใช้วิธีวัดมูลค่าแบบ GMM

ในกรณีที่พิจารณาแล้วพบว่าสัญญาประกันภัยไม่สามารถเลือกใช้วิธีการวัดมูลค่าแบบ PAA และ VFA จำเป็นต้องเลือกใช้วิธี GMM ในการวัดมูลค่า ซึ่งประกอบไปด้วย ๔ ส่วน คือ

- ๑) การประมาณการกระแสเงินสดที่ดีที่สุด (Best estimate of fulfilment of cash flow)
- ๒) อัตราคิดลดเพื่อคิดกลับให้ได้มูลค่าปัจจุบัน (Discount)
- ๓) ค่าปรับปรุงความเสี่ยง (Risk adjustment)
- ๔) กำไรขั้นต้นจากการให้บริการตามสัญญา (Contractual service margin: CSM)

โดยตัวอย่างสัญญาประกันภัยที่ใช้วิธี GMM คือ สัญญาประกันภัยประเภทสะสมทรัพย์ สัญญาประกันภัยตลอดชีพ สัญญาประกันภัยแบบบำนาญ และสัญญาประกันภัยต่อ

๒) ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัย (Attributable insurance expenses)

นายธานี ทรงธนเจริญกิจ ผู้แทนจากสมาคมประกันชีวิตไทย นำเสนอแนวปฏิบัติเรื่องค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัย โดยได้ชี้แจงว่า ในปัจจุบันรูปแบบงบการเงินที่สำนักงาน คปภ.ประกาศ มีการกำหนดนิยามในภาพกว้าง ในทางปฏิบัติการบันทึกการทางบัญชีที่แสดงในงบกำไรขาดทุนของบริษัทประกันภัยมีความหลากหลายตามดุลยพินิจของแต่ละบริษัท ซึ่งมาตรฐาน IFRS17 ได้กำหนดนิยามรายการค่าใช้จ่ายไว้ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมถึงกำหนดให้มีการปันส่วน (allocation) ค่าใช้จ่ายคงที่และค่าใช้จ่ายผันแปรที่เกี่ยวข้องเข้าเป็นต้นทุนในการรับประกันภัย การลงบัญชีตาม IFRS17 ในอนาคตจะยึดหลักตามบัญชีต้นทุน (Cost accounting) และบัญชีต้นทุนมาตรฐาน (Standard Costing) ทั้งนี้ เพื่อให้แนวทางการบันทึกการรายได้และค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเป็นมาตรฐานเดียวกันกับอุตสาหกรรมอื่นๆ มากขึ้น เช่น โรงงานที่ดำเนินธุรกิจผลิตสินค้าเพื่อขาย จะบันทึกวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตพักไว้ในงบแสดงฐานะการเงิน หลังจากมีการจำหน่ายสินค้าเรียบร้อยแล้วจึงปรับรายการจากงบแสดงฐานะการเงินรับรู้ต้นทุนและค่าใช้จ่ายตามสัดส่วนที่ได้จำหน่ายเข้าในงบกำไรขาดทุน ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของการบันทึกบัญชีธุรกิจประกันภัย คือ ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการรับประกันภัยทั้งหมดจะยังไม่ถูกบันทึกเป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเหมือนในอดีต แต่จะถูกบันทึกเป็นหนี้สิน (Insurance contract liability) ในงบแสดงฐานะการเงิน แล้วทยอยรับรู้ต้นทุนและค่าใช้จ่ายดังกล่าวตามระยะเวลาที่ให้ความคุ้มครองเข้าในงบกำไรขาดทุน เช่นเดียวกับหลักการบันทึกบัญชีในอุตสาหกรรมอื่นๆ

ขั้นตอนการบันทึกต้นทุนและค่าใช้จ่ายของธุรกิจประกันภัยตาม IFRS17 มีดังนี้

- ๑) การแยกรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับประกันภัยออก (Separation)
- ๒) การรวมต้นทุนทุกรายการที่เกี่ยวข้องกับสัญญาประกันภัย (Attributable insurance contract expense) โดยให้จำแนกออกมาเป็นต้นทุนการให้บริการในอนาคต (Future service) และต้นทุนการให้บริการในปัจจุบัน (Current Service) โดยผลต่างที่เกิดขึ้นระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงและค่าที่ประมาณการของต้นทุนการให้บริการในอนาคต จะถูกบันทึกเป็นกำไรขั้นต้นจากการให้บริการตามสัญญา (Contractual service margin : CSM) ในขณะที่ผลต่างระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงและค่าที่ประมาณการของต้นทุนการให้บริการในปัจจุบันจะถูกบันทึกเป็นกำไรขาดทุน

- ๓) การเลือกใช้วิธีการวัดมูลค่า (Measurement Model) ที่เหมาะสมกับรูปแบบการรับประกัน
- ๔) จัดกลุ่มของสัญญาประกันภัยที่มีลักษณะคล้ายกันไว้ด้วยกัน (Group of contract)

นอกจากนี้สำหรับกระแสเงินสดจ่าย ที่บริษัทประกันภัยมีการจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการได้มาซึ่งธุรกิจ (Acquisition Cost) ของกรมธรรม์ยังไม่เกิดขึ้นและยังไม่มีการคุ้มครอง (Pre-coverage cost) เช่น ค่าเช่นต์สัญญา ให้บันทึกการตามมาตรฐาน TAS38 (เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน) เนื่องจาก ณ วันที่เกิดรายการ

กรมธรรม์ยังไม่มีมูลค่าคุ้มครองเกิดขึ้น ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ IFRS17 อย่างไรก็ตาม เมื่อกรมธรรม์เริ่มให้ความคุ้มครองแล้วค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะถูกทยอยรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในการได้มาซึ่งธุรกิจ (Acquisition Cost) ตามหลักเกณฑ์ตาม IFRS17 ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการได้มาซึ่งธุรกิจตาม IFRS17 จึงไม่จำกัดเพียงค่าบำเหน็จเหมือนในปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังรวมถึงค่าใช้จ่ายทุกอย่างเพื่อให้สามารถขายกรมธรรม์ได้

สำหรับค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวเนื่องโดยตรงกับการออกสัญญาประกันภัย หรือค่าใช้จ่ายจากหน่วยงานสนับสนุนต่างๆ เช่น ฝ่ายไอที ฝ่ายบัญชี ฝ่ายให้บริการลูกค้า จะต้องมีการปันส่วนถือเป็นต้นทุนในการรับประกันภัยตามสัดส่วนและความเหมาะสมของกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ ในส่วนของการประเมินค่าสินไหมทดแทนตามมาตรฐาน IFRS17 กำหนดให้ทำการประมาณการสัดส่วนระหว่างหนี้สินสำหรับความคุ้มครองที่เหลืออยู่ (Liability remaining coverage : LRC) และหนี้สินสำหรับความคุ้มครองที่เกิดขึ้นแล้ว (Liability incurred coverage : LIC) ซึ่งบริษัทประกันภัยที่มีระบบงานรองรับการบันทึกรายละเอียดแยกประเภทหนี้สินได้อย่างชัดเจน จะสามารถบันทึกหนี้สินทั้งสองประเภทได้โดยตรง แต่สำหรับบริษัทประกันภัยที่ไม่สามารถแยกรายละเอียดหนี้สินแต่ละประเภทได้สามารถใช้วิธีกระทบยอดในการบันทึกบัญชีได้

๓) กำไรขั้นต้นจากการให้บริการตามสัญญา และหน่วยของความคุ้มครอง รวมถึงสัญญาที่สร้างภาระ (Contractual service margin and coverage unit; onerous contract)

๓.๑) กำไรขั้นต้นจากการให้บริการตามสัญญา (Contractual service margin : CSM)

นายธานี ทรงธนเจริญกิจ ผู้แทนจากสมาคมประกันชีวิตไทย ชี้แจงต่อที่ประชุมว่าด้วยข้อกำหนดตาม IFRS17 ทำให้การรับรู้รายได้สัญญาประกันภัยเปลี่ยนไปจากในปัจจุบัน คือ รายได้และค่าใช้จ่ายของสัญญาประกันภัยตลอดอายุสัญญาจะถูกประมาณการขึ้นและบันทึกในงบแสดงฐานะการเงินก่อน เสมือนเป็นการบันทึกตั้งพักกำไรขาดทุนสุทธิของกรมธรรม์นั้นๆไว้ตั้งแต่วันแรกที่มีการออกกรมธรรม์ แล้วจึงทยอยรับรู้กำไรขั้นต้นจากการให้บริการตามสัญญา (Contractual service margin : CSM) เข้างบบำไรขาดทุนตามระยะเวลาที่ให้การคุ้มครอง

เนื่องด้วยวิธีการที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าวข้างต้น มาตรฐาน IFRS17 จึงได้กำหนดวิธีการรับรู้ CSM ในช่วงเปลี่ยนผ่าน (Transition Period) โดยบริษัทประกันภัยต้องปรับปรุงงบการเงินให้เป็นไปตาม IFRS17 ล่วงหน้าก่อนวันมีผลบังคับใช้ 1 ปี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในงบการเงินเปรียบเทียบกับปีที่ IFRS17 มีผลบังคับใช้จริง โดยวิธีการรับรู้ CSM ในช่วงเปลี่ยนผ่าน ประกอบไปด้วย ๓ รูปแบบ คือ

๑) Full Retrospective Approach (FRA) มาตรฐาน IFRS17 กำหนดให้ทุกบริษัทควรเลือกใช้วิธีนี้ก่อนเป็นอันดับแรกเพราะเป็นวิธีที่แสดงมูลค่าที่ถูกต้องที่สุด โดยเสมือนว่ามาตรฐาน IFRS17 ได้ถูกปฏิบัติมาตั้งแต่วันเริ่มแรกที่เกิดรายการ แต่ในกรณีที่บางบริษัทมีข้อจำกัดในการหาข้อมูลเนื่องจากต้องเก็บข้อมูลในอดีตย้อนหลัง ข้อมูลมีความซับซ้อนและมีการประมาณการมูลค่าต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งหากสามารถพิสูจน์ได้อย่างชัดเจนว่าบริษัทไม่สามารถใช้วิธี FRA ได้ มาตรฐานอนุญาตให้สามารถเลือกวิธีอื่นๆ ตามที่กำหนดไว้ได้

๒) Modified Retrospective Approach (MRA) ในกรณีที่ไม่สามารถคิดย้อนข้อมูลทั้งหมดตั้งแต่เริ่มเกิดรายการได้ มาตรฐาน IFRS17 อนุโลมให้ประมาณการตัวแปรบางตัวในการคำนวณกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด เพื่อให้งบการเงินแสดงมูลค่าใกล้เคียงกับการใช้วิธี FRA มากที่สุด

๓) Fair Value Approach (FVA) การคิดมูลค่ายุติธรรม (Fair value) ของกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่าย ณ วันที่มาตรฐาน IFRS17 มีผลบังคับใช้ และหักกลบกันเพื่อให้ได้กำไรขั้นต้นจากการให้บริการตามสัญญา (CSM) โดยวิธีการคำนวณมีได้ทั้งรูปแบบทางตรงและทางอ้อม

เนื่องด้วยความพร้อมของระบบงานและข้อมูลของแต่ละบริษัทมีความแตกต่างกัน จึงทำให้การเลือกใช้วิธีการรับรู้ CSM ในช่วงเปลี่ยนผ่าน (Transition Period) ของแต่ละบริษัทมีความแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะมีผลต่อมูลค่า CSM เริ่มต้นที่ไม่เท่ากัน

เมื่อมาตรฐาน IFRS17 มีผลบังคับใช้แล้ว บริษัทต้องมีการคำนวณ CSM โดยการประเมินกระแสเงินสดรับจากเบี้ยรับประกันภัย ควบคู่กับการประเมินกระแสเงินสดจ่ายจากการค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องตลอดอายุสัญญาตั้งแต่วันที่กรมธรรม์มีผลบังคับ จากนั้นให้ทำการคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันโดยรวมค่าปรับปรุงความเสี่ยง (Risk adjustment) ประกอบการคำนวณ ซึ่งผลต่างที่เกิดขึ้นจะเป็น CSM หรือเป็นกำไรขาดทุนสุทธิของกรมธรรม์นั้นๆ หลังจากนั้นจึงหาหน่วยของความคุ้มครอง (Coverage unit) ที่เหมาะสมเพื่อใช้กำหนดสัดส่วนในการทยอยรับรู้กำไร และส่วนปรับปรุงความเสี่ยงตลอดอายุความคุ้มครองเข้ากับกำไรขาดทุน เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีบริษัทต้องนำข้อมูลกระแสเงินสดรับและจ่ายที่เกิดขึ้นจริงมาเปรียบเทียบกับที่ได้ประมาณการไว้ ณ วันเริ่มแรก ส่วนต่างที่เกิดขึ้นจะถูกนำมาปรับประมาณการในอนาคตที่ยังคงเหลือใหม่อีกครั้งหนึ่ง (Adjusted CSM) แล้วจึงบันทึกส่วนต่างจากการปรับปรุงเข้ากับกำไรขาดทุนหรือกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จตามความเหมาะสม

๓.๒) หน่วยของความคุ้มครอง (Coverage unit)

หน่วยของความคุ้มครอง (Coverage unit) เป็นหน่วยที่จะนำมาใช้ในการปันส่วนการรับรู้ CSM ซึ่งตามมาตรฐาน IFRS17 ให้ตัวอย่างในการปันส่วนโดยวิธีเส้นตรงตามระยะเวลาเพื่อให้สอดคล้องกับการทำความเข้าใจ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ IFRS17 กำหนดให้ใช้หน่วยของความคุ้มครองตามความเสี่ยง (Risk-based approach) ที่เหมาะสมซึ่งขึ้นอยู่กับรูปแบบของกรมธรรม์ประกันภัย และขึ้นอยู่กับดุลพินิจการพิจารณาเลือกใช้ของแต่ละบริษัท ในกรณีที่ผลิตภัณฑ์ประกันภัยใดมีลักษณะความคุ้มครองแบบผสมผสานซึ่งทำให้เกิดหน่วยของความคุ้มครองหลายชนิดในผลิตภัณฑ์เดียว จะต้องมีการคำนวณปันส่วนค่าเฉลี่ยของหน่วยของความคุ้มครองในการรับรู้ CSM

๓.๓) สัญญาที่สร้างภาระ (Onerous contract)

ในกรณีที่มีการคำนวณประมาณการกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายเพื่อหา CSM ณ วันเริ่มแรกแล้วพบว่าสัญญาประกันภัยดังกล่าวมีผลขาดทุน มาตรฐาน IFRS17 กำหนดให้รับรู้ขาดทุนจากกรมธรรม์ดังกล่าวเข้ากับกำไรขาดทุนทันทีนับตั้งแต่วันที่แรก และเปิดเผยผลขาดทุนในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งสัญญาที่สร้างภาระจะทำให้ CSM แสดงค่าติดลบ อย่างไรก็ตาม CSM จะถูกประเมินมูลค่าใหม่ในปีต่อไปทุกๆปี หากพบว่าสัญญาดังกล่าวไม่มีผลขาดทุนอีกต่อไป IFRS17 อนุญาตให้กลับรายการขาดทุนที่เคยรับรู้ไปแล้ว และให้รับรู้กำไรโดยประมาณการกระแสเงินสดใหม่ในงบกำไรขาดทุน แต่บริษัทควรมีการพิจารณาถึงสาเหตุของการกลับมามีกำไรที่เกิดขึ้นในกรมธรรม์นั้นๆ ว่าเกิดจากสาเหตุใดประกอบการปรับรายการด้วย

สำหรับกรณีที่มีการทำประกันภัยต่อของสัญญาที่สร้างภาระ มาตรฐาน IFRS17 ไม่อนุญาตให้นำผลลัพธ์มาหักลบกับขาดทุนที่เกิดขึ้นได้ โดยต้องคิด CSM แยกกันระหว่างสัญญาหลักและสัญญาประกันภัยต่อ ผลต่างจากการประกันภัยต่อจะถูกบันทึกตั้งพักรอไว้ และสามารถนำมาหักลบกับขาดทุนในประกันภัยหลักได้ เมื่อมีการเคลมเกิดขึ้นจริง

มติที่ประชุม : ที่ประชุมรับทราบ

สมาคมประกันวินาศภัยไทย นำเสนอร่างแนวปฏิบัติ (Guidelines) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สมาคมประกันวินาศภัยไทยได้มอบหมายให้ Mr. Kau Kong Hoi (คุณจอร์จ) จากบริษัท แอคซัวเรียล บิสซิเนส โซลูชั่น จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ปรึกษาของสมาคมประกันวินาศภัยไทย เป็นผู้นำเสนอรายละเอียดของร่างแนวปฏิบัติทั้ง ๓ หัวข้อ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเนื้อหาบางส่วนมีรายละเอียดเหมือนกับที่สมาคมประกันชีวิตไทยได้นำเสนอไปแล้ว ดังนั้น คุณจอร์จจึงนำเสนอเฉพาะส่วนที่แตกต่าง โดยเนื้อหาแต่ละหัวข้อ สรุปได้ดังนี้

๑) การวัดมูลค่า (Choice of measurement model)

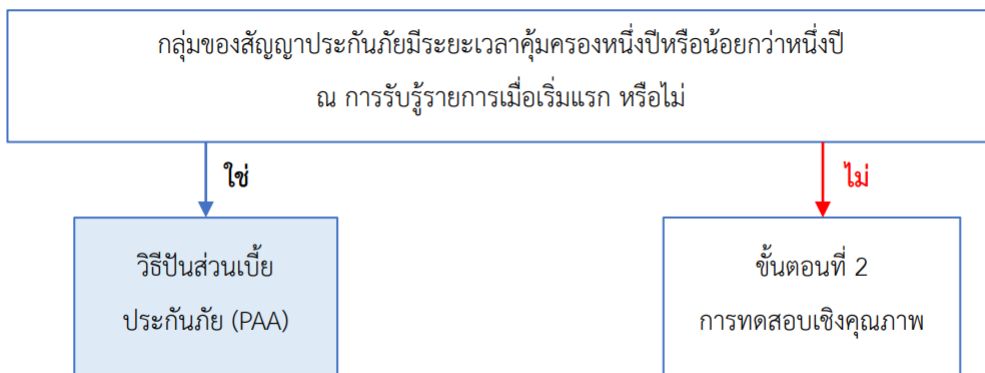
ตามมาตรฐาน IFRS17 กำหนดให้มีวิธีการวัดมูลค่าสำหรับธุรกิจประกันวินาศภัย ๓ รูปแบบ เช่นเดียวกับประกันชีวิต คือ

๑) Variable Fee Approach (VFA) – สัญญาประกันวินาศภัยไม่มีลักษณะที่เข้าเงื่อนไขในการเลือกใช้วิธีการวัดมูลค่าแบบค่าธรรมเนียมแปรผัน (VFA) จึงจะไม่กล่าวถึง

๒) General Measurement Model (GMM) – เป็นวิธีการวัดมูลค่าพื้นฐานสำหรับสัญญาประกันภัยเกือบทุกประเภท

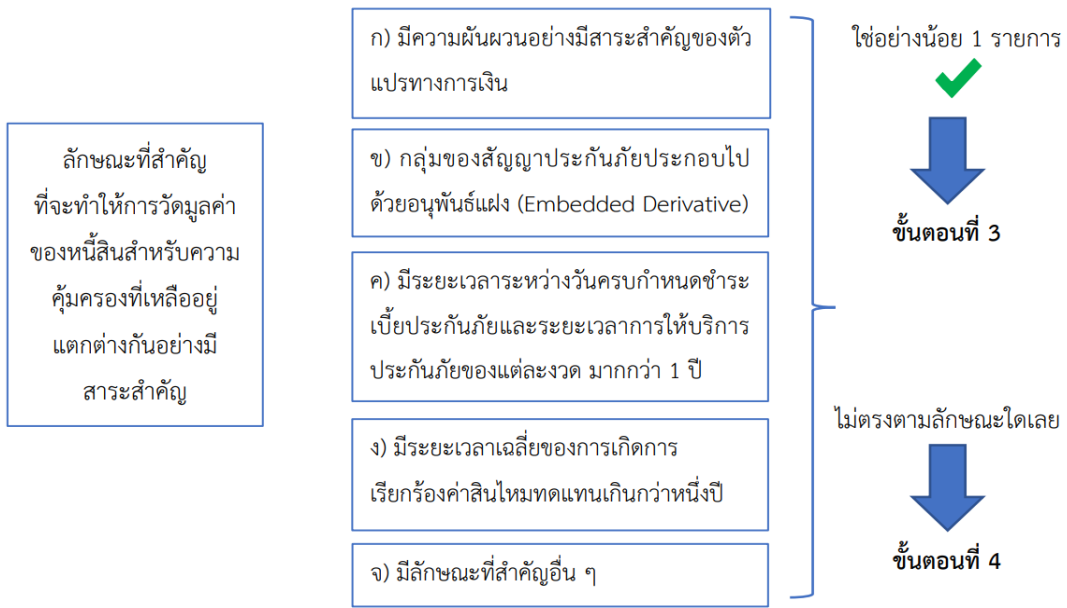
๓) Premium Allocation Approach (PAA) – เป็นวิธีการวัดมูลค่าสำหรับสัญญาประกันภัยระยะสั้น ซึ่งมีความซับซ้อนน้อยกว่าวิธี GMM และมาตรฐานได้อนุญาตให้บริษัทประกันภัยสามารถเลือกใช้วิธีการที่ง่ายขึ้นในการวัดมูลค่าสัญญาประกันภัย โดยใช้วิธีการปันส่วนเบี้ยประกันภัย (Premium Allocation Approach: PAA) ซึ่งเป็นวิธีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับการวัดมูลค่าสำรองเบี้ยประกันภัย (Premium Liability) ของสัญญาประกันภัยระยะสั้น ภายใต้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ ๔ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน รวมถึงสัญญาประกันวินาศภัยส่วนใหญ่จะมีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์เงื่อนไขการเลือกใช้วิธีการวัดมูลค่าแบบ PAA (PAA eligibility Test) ตามขั้นตอนการพิจารณาตามเงื่อนไขที่กำหนด โดยรายละเอียดจะกล่าวการทดสอบคุณสมบัติของวิธีปันส่วนเบี้ยประกันภัย (Assessment of PAA eligibility) มี ๔ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ พิจารณาระยะเวลาคู่ครอง (Coverage Period)

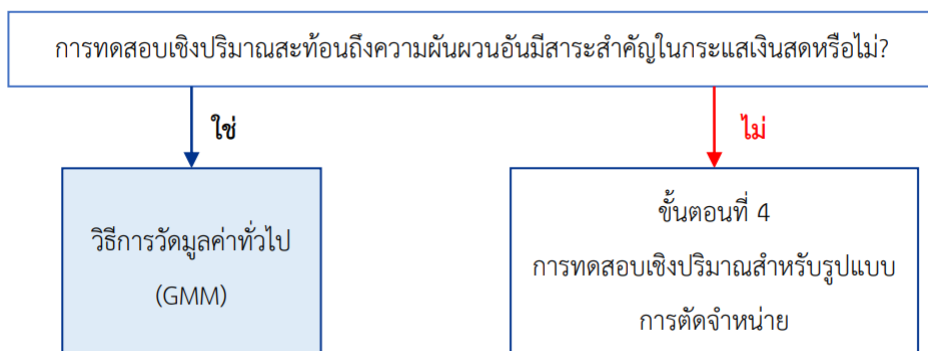
บริษัทประกันภัยสามารถวัดมูลค่าสัญญาประกันภัยโดยวิธีปันส่วนเบี้ยประกันภัย (PAA) ได้ ในกรณีที่กลุ่มของสัญญาประกันภัยมีระยะเวลาคุ้มครองหนึ่งปีหรือน้อยกว่าหนึ่งปี ณ การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก แต่ถ้าหากกลุ่มสัญญาประกันภัยมีระยะเวลาคุ้มครองเกินกว่าหนึ่งปี บริษัทประกันภัยจะต้องทำการทดสอบเพิ่มเติมในขั้นตอนการทดสอบถัดไป

ขั้นตอนที่ ๒ การทดสอบเชิงคุณภาพ (Qualitative assessment)

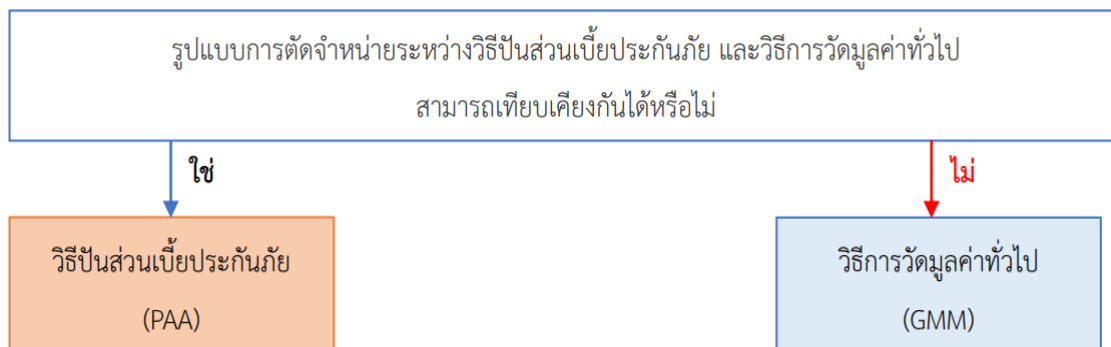
ถ้าหากระยะเวลาคู่ครองของกลุ่มของสัญญาประกันภัยเกินกว่าหนึ่งปี บริษัทประกันภัยควรที่จะใช้การทดสอบเชิงคุณภาพ เนื่องจากการวัดมูลค่าหนี้สินสำหรับความคุ้มครองที่เหลืออยู่โดยใช้วิธีปันส่วนเบี้ยประกันภัย (PAA) อาจจะไม่มีความแตกต่างอย่างมีสาระสำคัญ จากการวัดมูลค่าหนี้สินสำหรับความคุ้มครองที่เหลืออยู่จากการใช้วิธีการวัดมูลค่าทั่วไป (GMM) จุดประสงค์หลักของขั้นตอนนี้คือเพื่อที่จะพิจารณาว่ากลุ่มของสัญญาประกันภัยมีลักษณะที่สำคัญที่จะทำให้การวัดมูลค่าของหนี้สินสำหรับความคุ้มครองที่เหลืออยู่ ภายใต้วิธีปันส่วนเบี้ยประกันภัยแตกต่างอย่างมีสาระสำคัญจากการวัดมูลค่าโดยใช้วิธีการวัดมูลค่าทั่วไปหรือไม่ หากบริษัทประกันภัยทำการทดสอบในขั้นตอนนี้แล้วพบว่ามีความสำคัญตามที่ได้ระบุไว้ในขั้นตอนที่ ๒ อย่างน้อยหนึ่งรายการ บริษัทประกันภัยจำเป็นต้องมีการทดสอบเชิงปริมาณในขั้นตอนถัดไป

ขั้นตอนที่ ๓ การทดสอบเชิงปริมาณสำหรับความผันผวน (Quantitative assessment for variability)

การทดสอบเชิงปริมาณ (Quantitative Assessment) ว่าลักษณะที่สำคัญดังกล่าวอาจทำให้เกิดความผันผวนของกระแสเงินสดอย่างมีสาระสำคัญหรือไม่ หากการทดสอบพบว่ากระแสเงินสดมีความผันผวนอย่างมีสาระสำคัญ จะทำให้มูลค่าหนี้สินสำหรับความคุ้มครองที่เหลืออยู่โดยใช้วิธีปันส่วนเบี้ยประกันภัย (PAA) และ วัดมูลค่าหนี้สินสำหรับความคุ้มครองที่เหลืออยู่จากการใช้วิธีการวัดมูลค่าทั่วไป (GMM) แตกต่างกันอย่างมีสาระสำคัญเช่นกัน ดังนั้นบริษัทประกันภัยจะไม่สามารถใช้วิธี PAA ได้

ขั้นตอนที่ ๔ การทดสอบเชิงปริมาณสำหรับรูปแบบการตัดจำหน่าย (Quantitative assessment for release patterns)

จากขั้นตอนที่ ๓ หากบริษัทไม่พบลักษณะที่สำคัญที่จะทำให้กระแสเงินสดมีความผันผวนอย่างมีสาระสำคัญ และมูลค่าหนี้สินสำหรับความคุ้มครองที่เหลืออยู่โดยใช้วิธีปันส่วนเบี่ยประกันภัย (PAA) กับมูลค่าหนี้สินสำหรับความคุ้มครองที่เหลืออยู่จากการใช้วิธีการวัดมูลค่าทั่วไป (GMM) ไม่แตกต่างกันอย่างมีสาระสำคัญ ดังนั้นบริษัทประกันภัยจึงจะสามารถใช้วิธี PAA

ข้อสังเกตจากที่ประชุม

นายพีระพัฒน์ เมฆสิงห์วี ผู้แทนจากสมาคมประกันวินาศภัยไทย ได้หารือที่ประชุมเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการเลือกวิธีการวัดมูลค่าสำหรับบริษัทประกันวินาศภัยว่าจะขอให้ให้มีข้อผ่อนปรนข้อกำหนดในการทดสอบการเลือกใช้วิธีการวัดมูลค่าแบบ PAA (PAA eligibility Test) เนื่องจากบริษัทประกันวินาศภัยขนาดเล็กบางแห่งอาจไม่มีความพร้อมในการดำเนินการทดสอบ โดยขอให้พิจารณาอนุโลมให้บริษัทประกันวินาศภัยที่มีพอร์ตสัญญาประกันวินาศภัยระยะยาวในสัดส่วนที่ไม่เป็นสาระสำคัญ สามารถเลือกใช้วิธีการปันส่วนเบี่ยประกันภัย (PAA) ในการวัดมูลค่าได้โดยไม่ต้องทำการทดสอบ

นายวิทธิ ธีมพิพิธ ผู้แทนจากสำนักงาน คปภ. ชี้แจงว่าการทดสอบการเลือกใช้วิธีการวัดมูลค่าแบบ PAA (PAA eligibility Test) เป็นหนึ่งในข้อกำหนดของมาตรฐานที่มีอย่างชัดเจน ดังนั้น การเลือกจะไม่ปฏิบัติจะต้องมีการกำหนดเพิ่มเติมไว้ในมาตรฐานของประเทศไทย (Local option) ซึ่งอำนาจในการพิจารณาออกข้อกำหนดดังกล่าว เป็นอำนาจของสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดังนั้น จึงขอให้ทางสมาคมประกันวินาศภัยนำประเด็นดังกล่าวเข้าหารือในคณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามผลกระทบเรื่องสัญญาประกันภัยของสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีผู้แทนของสำนักงาน คปภ. ร่วมอยู่ในคณะดังกล่าวด้วยอยู่แล้ว

นายธานี ทรงธนเจริญกิจ ผู้แทนสมาคมประกันชีวิตไทย ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า หากสมาคมประกันวินาศภัยไทยคาดว่าจะไม่สามารถดำเนินการตามข้อกำหนดของมาตรฐานได้ในระยะแรก ทางสมาคมประกันวินาศภัยไทยควรจัดเตรียมข้อมูลและประเมินผลกระทบเพื่อนำเสนอกับทางสภาวิชาชีพบัญชี

นายพีระพัฒน์ เมฆสิงห์วี ผู้แทนสมาคมประกันวินาศภัยไทย ชี้แจงว่าทางสมาคมประกันวินาศภัยไทยจะกลับไปเตรียมข้อมูลพร้อมทั้งประเมินผลกระทบเพื่อนำเสนอกับทางสภาวิชาชีพบัญชีฯ ต่อไป

๒) ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัย (Attributable insurance expenses)

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ได้ระบุว่ากระแสเงินสดที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในการประกันภัยนั้นหมายถึงกระแสเงินสดภายในขอบเขตของสัญญาประกันภัย ซึ่งก็คือกระแสเงินสดที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการรับประกัน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นต้นทุนในการรับประกันภัย รวมถึงกระแสเงินสดที่บริษัทประกันภัยใช้ดุลยพินิจในการกำหนดจำนวนเงินหรือ ระยะเวลา โดยกระแสเงินสด

สามารถระบุได้โดยใช้เกณฑ์การปันส่วน (Allocation Basis) เกณฑ์เงินสด (Cash Basis) หรือ เกณฑ์ที่เกิดขึ้น (Incurring Basis) ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับการพิจารณาค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัย มีดังนี้

๒.๑ การบัญชีที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่าย (Accounting for expenses)

ปัจจุบันค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะได้รับการบันทึกไว้ในบัญชีแยกประเภททั่วไป ตามลักษณะของค่าใช้จ่ายและประเภทของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการส่งข้อมูลทางสถิติไปยังหน่วยงานที่กำกับดูแลหรือฝ่ายจัดการของบริษัทประกันภัย ซึ่งคำอธิบายในงบการเงินสามารถแบ่งเป็นรายการดังต่อไปนี้

๑) ค่าสินไหมทดแทน (Claims)

๒) ค่าบำเหน็จและค่านายหน้า (Commission and Brokerage)

๓) ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยอื่น (Other Underwriting Expense)

๔) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Operating Expense) อาทิ ค่าใช้จ่ายทรัพยากรมนุษย์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการรับประกันภัยและการจัดการค่าสินไหมทดแทน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารและอุปกรณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการรับประกันภัยและการจัดการค่าสินไหมทดแทน ค่าใช้จ่ายภาษี ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น ๆ

๒.๒ กระแสเงินสดที่ทำให้ได้มาซึ่งการประกันภัย (Insurance acquisition cashflow)

จากมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ ๑๗ ในส่วนของภาคผนวก A ได้ระบุความหมายของกระแสเงินสดที่ทำให้ได้มาซึ่งการประกันภัย (IACF) ว่าเป็น กระแสเงินสดที่เกิดจากต้นทุนในการขาย ต้นทุนการรับประกันภัย และการเริ่มต้นของกลุ่มของสัญญาประกันภัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับพอร์ตโฟลิโอของสัญญาประกันภัย กระแสเงินสดดังกล่าวรวมถึงกระแสเงินสดที่ไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับแต่ละสัญญาประกันภัยหรือกลุ่มของสัญญาประกันภัยที่อยู่ในพอร์ตโฟลิโอ

๒.๓ สินทรัพย์สำหรับกระแสเงินสดที่ทำให้ได้มาซึ่งการประกันภัย (Asset for insurance acquisition cashflow, IACFs) ตามที่คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IASB) มีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ ๑๗ ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓ เกี่ยวกับกระแสเงินสดที่ทำให้ได้มาซึ่งการประกันภัย (Insurance acquisition cashflow) ใน ๒ เรื่อง ได้แก่

๑) กระแสเงินสดที่ทำให้ได้มาซึ่งการประกันภัยที่มีภาระผูกพันมากกว่า ๑ ปี ต้องมีการรับรู้เป็นสินทรัพย์และทยอยรับรู้เป็นต้นทุนของสัญญาประกันภัย

๒) ทุกปีต้องมีการทดสอบการด้อยค่าของสินทรัพย์ ตามข้อ ๑)

๒.๔ การทดสอบการด้อยค่าของสินทรัพย์กระแสเงินสดที่ทำให้ได้มาซึ่งการประกันภัย (Impairment tests of assets for IACFs)

ในการทดสอบการด้อยค่าครั้งแรก (First Impairment Test) - การทดสอบการด้อยค่า (a) ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ ๑๗ ย่อหน้าที่ B๓๕D (a) ระบุว่า บริษัทประกันภัยต้องรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าในงบกำไรขาดทุนและปรับลดมูลค่าตามบัญชี (Carrying Amount) ของสินทรัพย์สำหรับกระแสเงินสดที่ทำให้ได้มาซึ่งการประกันภัยเพื่อให้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่เกินกระแสเงินสดสุทธิที่คาดว่าจะได้รับสำหรับกลุ่มของสัญญาประกันภัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถูกกำหนดตามย่อหน้าที่ ๓๒(a)

ข้อสังเกตจากที่ประชุม

นายพีระพัฒน์ เมฆสิงห์วี ผู้แทนจากสมาคมประกันวินาศภัยไทย ขอให้สำนักงาน คปภ. พิจารณาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการพิจารณาค่าใช้จ่ายของบริษัทประกันภัย เนื่องจากตามข้อกำหนดของมาตรฐานในส่วนของการใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัย จะต้องมีการนำเอาค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มาแสดง

โดยรวมกัน ซึ่งอาจส่งผลต่อการตีความข้อกฎหมายเกี่ยวกับการจ่ายผลประโยชน์ค่าจ้างและค่าบำเหน็จที่บริษัท จะจ่ายให้แก่ตัวแทนหรือนายหน้าประกันภัยได้

๓) กำไรขั้นต้นจากการให้บริการตามสัญญา และหน่วยของความคุ้มครอง รวมถึงสัญญาที่ สร้างภาระ (Contractual service margin and coverage unit; onerous contract)

บริษัทประกันภัยต้องพิจารณาตัดรายการของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่ง กระแสเงินสดของสัญญาประกันภัย ซึ่งเป็นหลักการคำนวณกำไรขั้นต้นจากการให้บริการตามสัญญา (CSM) โดยการรับรู้กำไรขั้นต้นจากการให้บริการตามสัญญา แบ่งออกเป็น ๒ ช่วง ได้แก่

(๑) การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก (initial recognition) บริษัทประกันวินาศภัยจะทยอยรับรู้กำไร ขั้นต้นจากการให้บริการตามสัญญา (CSM) ตามรอบการปิดบัญชีเพื่อจัดทำงบการเงิน

(๒) การวัดมูลค่าภายหลัง (Subsequent measurement) ในแต่ละรอบระยะเวลาการรายงาน ทางการเงิน ก่อนจะทยอยรับรู้กำไรขั้นต้นจากการให้บริการตามสัญญา (CSM) บริษัทจะต้องมีการปรับปรุง กำไรขั้นต้นจากการให้บริการตามสัญญา (CSM) เพื่อให้สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดที่ทำให้เสร็จ ลืนตามสัญญา (Fulfilment Cash Flow : FCF) ที่จะเกี่ยวข้องกับการให้บริการในอนาคต ดังนั้นต้องมีการ พิจารณาทั้งจากสัญญาประกันภัยเดิมที่ภาระผูกพันไม่สิ้นสุดจากงวดก่อนและสัญญาประกันภัยใหม่ที่เกิดขึ้นใน รอบบัญชีปัจจุบัน รวมถึงการเปรียบเทียบกระแสเงินสดที่ประมาณการกับกระแสเงินสดที่เกิดขึ้นจริง เพื่อปรับ CSM ที่รับรู้เป็นหนี้สินสัญญาประกันภัยในงบแสดงฐานะทางการเงินให้สะท้อนค่าที่แท้จริงเกี่ยวกับการ ให้บริการในอนาคต ซึ่งจำนวนดังกล่าวจะหัก CSM ที่ได้รับรู้ในงบกำไรขาดทุนในรอบปัจจุบันเป็นที่เรียบร้อย

นอกจากการคำนวณ CSM ที่ต้องรับรู้แต่ละในแต่ละรอบระยะเวลาการรายงานทางการเงิน บริษัท ประกันวินาศภัยต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่เป็นส่วนขาดทุน (Loss component) ที่จะต้องรับรู้ในงบกำไร ขาดทุน และเปิดเผยรายละเอียดในหมายเหตุประกอบงบการเงินเช่นกัน ทั้งนี้ บริษัทประกันวินาศภัยต้อง บันทึกรับรู้ขาดทุนที่เคยรับรู้ของแต่ละกรมธรรม์ (Loss component) ไว้เสมอ เพราะหากภายหลังบริษัท ประกันวินาศภัยบริหารและมีกำไร จะนำมาหักลบกับผลขาดทุนที่บริษัทประกันวินาศภัยรับรู้ไว้จนหมดก่อนที่ จะสามารถกลับมารับรู้ CSM เพื่อให้งบการเงินสะท้อนความสามารถในการทำกำไรของสัญญาประกันภัยที่ แท้จริงในแต่ละรอบระยะเวลาการรายงานทางการเงิน

การรับรู้กำไรขั้นต้นจากการให้บริการตามสัญญากำไรขั้นต้นจากการให้บริการตามสัญญา (CSM) จะคำนวณจากหน่วยความคุ้มครอง (Coverage unit) ที่บริษัทประกันวินาศภัยกำหนด ให้เป็นหน่วยที่จะ นำมาใช้ในการปันส่วนในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งบริษัทอาจจะกำหนดหน่วยความคุ้มครองจาก ตัวอย่างเช่น จำนวนกรมธรรม์ที่มีผลบังคับของแต่ละกลุ่มสัญญาประกันภัย หรือจากเบี้ยประกันภัยที่เป็น รายได้ เป็นต้น

มติที่ประชุม : ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

นางสาวญาติ สุขเกษม เลขานุการคณะทำงานย่อยด้านนโยบายบัญชีและการเปิดเผยข้อมูล แจ้งต่อที่ประชุมว่า สำนักงาน คปภ. ได้จัดสัมมนาพิจารณาพิจารณาเกี่ยวกับร่างงบการเงินเพื่อรองรับมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ ๑๗ เรื่องสัญญาประกันภัย เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งดำเนินการเรียบร้อยแล้ว และได้มีการรวบรวมความเห็นจากหน่วยงานต่างๆ เรียบร้อยแล้ว ในลำดับถัดไปจะเป็นการจัดประชุมคณะทำงานย่อยด้านนโยบายบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเพื่อสรุปผลดังกล่าว โดยกำหนดการในเบื้องต้นคาดว่าจะจัดประชุมในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๔ ซึ่งหากทราบกำหนดการที่ชัดเจนแล้ว ฝ่ายเลขานุการจะแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อเข้าร่วมประชุมต่อไป

มติที่ประชุม : รับทราบ

ปิดประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น.

นางสาวธัญมน ฐิตะธนะกิจ/นายจรรยาทรัพย์ ณิชฐนนันต์
นางสาวพิมพ์ลอร นวคุณ/นางสาวกฤษณ์วิรัช เอี่ยมจรรยา
ผู้จัดรายงานการประชุม

นางสาวมาลัย ศรีบัว/นายวิทธิ ธรรมพิพิธ
ผู้สอบทานรายงานการประชุม